

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 406.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e116770/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

bliver den yngre Aldersklasse at indfalde fremfor den ældre; men isigt de hidtil gjældende Regler efter Forordningen af 15de Februar 1808 og Placaten af 1813 er det ikke alene Alderen, som kommer i Betragtning, men ogsaa de sundlige Forhold, om Besiddende har Hus og Gaard, om han er Høimandsmand &c. o. d. l. Er nu end ikke disse Betragtninger ganske passende eller tilstrækkelige for de Forhold, i hvilke Børnepalgen nu bliver gjort gjældende, og gaar det end ikke an at ændre saadanne Regler, synes det dog, at sundlige Forhold eller borgerlig Eftersigt ligesaa vel i den sidste Komme i Betragtning. Dette var ogsaa Ansvaret i de forhen foretagne Udsat, navnlig i § 50 i det Udsat, der blev foretaget i 1846. Det synes, at, om man end ikke i denne Henseende kan komme til bestemte Regler, som man vanskeligen kan, maatte man dog indsaat kunne henrette de Udvalgte, som vare brugte i sine Anordninger, saaledes, at man kunde sige, at de Bestemmelser skulle iagttages, der indholdes i de forhen anførte Anordninger med Tilføielse af, at de sundlige og borgerlige Forhold ogsaa skulle komme i Betragtning med Hensyn til de Personer, hvem Børnepalgen ikke forhen var paalagt. Det er ogsaa en Regel i de hidtil gjældende Anordninger, som er gjældende i Udsat af 1846, at de Vaabensmede skulle indfalde fremfor de Hvervaabensmede; men denne Regel findes ikke i nærværende Udsat, der som siges, at de yngre Aldersklasser skulle indfalde fremfor de ældre. Det i Paragraphen brugte Udtryk „i Regelen“ viljer sig ligesaa, at det almindelige Bestemmelse ogsaa er taget saadanne Hensyn, som hidtil vare foretagne i Overensstemmelse med Forholdets Natur; men det forekommer mig dog, at det var mere i sin Orden, at dette var antaget paa en i alt Højde mere bestemte Maade, end her er sket.

H. D. Bruun: Jeg tillader mig at rette det Spørgsmaal til den høiærede Justitsminister, om alle § 29 tilføjede den Mening, at de Indvolder, der ere overgaaede til Forhærfningen, ikke kunne udskrives til den saarende Hær i Fredstid. Der haar vel, at det til Forhærfningen hørende Mandstab har i Fredstid ordentligvis ingen Tjeneste at forestå, hvilket vel kunde forsvare, at Forhærfningsmandstabet dog havde en egen Tjeneste at udføre; men jeg har ikke kunnet forstaa denne saaledes negativt udtrykte Sætning paa anden Maade, end at det ikke kan stude være i enkelte færdige og undtagelsesvis indtrædende Tilfælde, at Forhærfningsmandstabet kunde komme til at gøre Tjeneste, men alle at Forhærfningsmandstabet kunde udskrives til den saarende Hær i Fredstid. Jeg tillader mig at gjøre denne Forspørgsel, for siden dertil at høre en Bemærkning, efterom Svaret udskrives.

Justitsministeren: Ja det er vilkaar, at efter Udtræffene i § 29 haarer jeg ikke, at Mandstabet i Fredstid kan udskrives til Tjeneste videre end til de ved Hæveringsansætningen befalede Besætninger, undtagen forsaavidt ganske overordentlige Omstændigheder maatte indtræffe. Jeg vil sige det Tilføide, at en Krig har saa nær for, at man med Sikkerhed kunde forudsige, at den vilde udbrude, saa at Mandstabet forud maatte forberedes paa at forestå den Tjeneste, som Krigen maatte afberde; jeg aniaager dog, at her vilde indbefattede Gjennem til frar at indfalde det alle vaabensmede Mandstab af Forhærfningen for at indvæde, og til at forestå den Tjeneste, som Omskiftningerne maatte gøre fornøden; at man vel kan ansee det som en saak Regel efter Udtræffene i § 29, at Mandstabet i Forhærfningen ikke vil kunne indfalde til nogen Tjeneste under sædvanlige Omstændigheder.

H. D. Bruun: Ved Hensyn til det af den høiærede Justitsminister gjorte Svær, isigt hvilke Forhærfningsmandstabet ikke efter § 29 kan udskrives til den saarende Hær, forroed jeg mener: udskrives til at udgjøre den Tid i den saarende Hær, som det udtrænte Mandstab har at tjene efter de forskjellige Aldersklasser, mener jeg, at der er en Uoverensstemmelse mellem den 23de og 24de Paragraph. Jeg tror nemlig, at den 23de Paragraph, sammensat med § 22, ligesom medfører, at de Indvolder, der hører til Forhærfningen, kunne udskrives til den saarende Hær. Det heder nemlig i § 23

litra b, at de, som ved Forhærfningen have truffet de høiere Nummer og ikke i Løbet af Karet ere bleve indfaldne til Tjeneste, blive anført ved Forhærfningen; men nu efter § 22, at til den saarende Hær kan ikke stude, om det gjøres fornødent, i det løbende Kar udskrives den, der har truffet det høiere Nummer, men ogsaa det Mandstab, som gjøres fornødent, indtil det 24de Kar. Det heder nemlig i § 22: „De, der i saaledes i Løbet af Karet ere anvedte, anføres paa næste Session i Forhærfningen, men kunne dog, indtil de have stude det 24de Kar, underlædes Udskrivning til den saarende Hær, saafremt det 22-aarige Mandstab ikke maatte være tilstrækkelig til den bestemte Udskrivning.“ Naar nu § 23 bestemmer, at de, der ikke i Løbet af Karet ere bleve indfaldne til Tjeneste, skulle overgaae til Forhærfningen, saa er det dog vist, at ogsaa de, der efter § 22 indtil det 24de Kar kunne udskrives til den saarende Hær, overgaae til Forhærfningen, og jeg mener derfor, at det er nødvendigt, at der i denne Henseende sterr nogen Retfærdighed, og jeg skal betænkning henvende mig til Udvalget og den ærede Ordfører for Kommissionen, om den ikke vilde tage dette Punkt under nærmere Overvejelse. Jeg tror nemlig, at efter den Erklæring, som nu er givet af den høiærede Justitsminister, maate de Personer, som efter § 22 og 23 overgaae til Forhærfningen, kunne forlange, ikke at blive udskrives til den saarende Hær, naar de ere overgaaede til Forhærfningen; men efter § 22 kan Kommissionen indtil herud 24de Kar forlange, at de skulle udskrives til den saarende Hær, og der er altsaa en Uoverensstemmelse mellem disse 2 Paragrapher, som jeg finder det altsaa nødvendigt, bliver rettet.

Bregenbahl: Jeg fal i den Valdsning tillade mig at bemærke, at Udvalget har diskuteret dette Punkt, men har ikke fundet det nødvendigt at sige denne Uoverensstemmelse høvet. Den Waabe, derpaa man først havde tænkt at sige den høvet, var ved § 22 at lade den Bestemmelse falde bort, at det Mandstab, som til et høiere Nummer, skulle stude saarende 2 Kar som Referer eller forandre den til, at det kan stude blive saarende 1 Kar; men det fandtes dog, at der kunde være nogen Betænkelighed ved at forstaae en saadan Forandring, og man antog, at det ikke var af sænderlig praktisk Betydning, naar det stod 2 Kar eller 1 Kar til Referer. Det forekommer mig dog, at der ikke er nogen saadan Uoverensstemmelse mellem Paragrapherne 22 og 29, thi § 29 siger, at det er „ordentligvis“ at Forhærfningsmandstabet ingen Tjeneste forestår i Fredstid. Naar man forudsætter, at Gm har truffet et høiere Nummer, og ikke er bleve indfaldt i det 23de Kar, og han saaledes overgaae til Forhærfningen, men indfalder mellem det 23de og 24de Kar — thi har han opnaaet det 24de Kar, kan han ikke indfalde — tjener han i 3 Kar i den saarende Hær til det 31te Kar; de øvrige 7 Kar haarer han i Forhærfningen, og saaledes har han tjent sine sidste 16 Kar. Naar det er sagt i § 22, at den, der har truffet et høiere Nummer, gaar over til Forhærfningen, men kan indtil sit 24de Kar udskrives, ser jeg ikke, at der er en saa stor Uoverensstemmelse med § 29, som siger, at i Fredstid gior Forhærfningsmandstabet ordentligvis ikke nogen Tjeneste; thi der underforstaas beredd den Indskrivning, som § 22 indbefatter.

H. D. Bruun: Det var isigt med Hensyn til Meningen af § 29, at jeg tillod mig at rette hin Forspørgsel til den høiærede Justitsminister, og det Svær, som blev gjort derpaa, gav Valdsning til, at jeg fandt en Uoverensstemmelse mellem de nævnte Paragrapher. Er denne Uoverensstemmelse høvet ved, at § 29 kan i Regelen forlange Forhærfningsmandstabet for Tjeneste i Fredstid, saa ønskede jeg dette tydeligt angivet i denne Paragraph, men efter den høiærede Minister Svær kan jeg ikke ansee denne Uoverensstemmelse for rettet i § 29. Efter Lit. C i § 28 er det dog vist, at Bestemmelser, der er over 23 Kar, er overgaaet til Forhærfningen; men naar kan de kan komme til at tjene 8 Kar ilinien beretter, som den ærede Ordfører bemærkede, er dette vanskeligt at forene med, at kan i Fredstid ikke har nogen Tjeneste at gjøre.

(Fortsat.)